

motyw miłości

MIŁOŚĆ – towarzyszy ludziom od zarania dziejów, jest podstawą budowania relacji. Literatura opisuje wiele jej rodzajów: miłość między dziećmi a rodzicami, miłość rodzeństwa, spełnioną lub nieszczęśliwą miłość dwojga zakochanych. Łączy je wszystkie zaufanie do drugiej osoby, oddanie jej, wiara w nią. W miłości często szukano ukojenia, dostrzegano nadzieję, na lepsze jutro. Dbano o nią nawet w czasie II wojny światowej, ponieważ mogła zagwarantować zachowanie człowieczeństwa.

Biblijna Pieśń nad pieśniami to jeden z najpiękniejszych utworów o miłości. Opowiada o uczuciu między Oblubieńcem a Oblubienicą, co interpretować można jako miłość dwojga kochanków lub stosunek między Bogiem a ludźmi.

W mitologii greckiej bogiem miłości był Eros, który czuwał nad zakochanymi. Wiele jest też pięknych historii o parach poświęcających się dla siebie. Orfeusz i Eurydyka byli w sobie bezgranicznie zakochani, więc kiedy kobieta trafiła do Tartaru, on stracił sens życia. Wszelkimi sposobami chciał ją odzyskać, aż odważył się wejść do podziemi i zawrzeć umowę z Hadesem, że Eurydyka będzie mogła żyć na ziemi, jeśli tylko Orfeusz nie obejrzy się na nią w drodze powrotnej. Mężczyzna jednak zwątpił i odwrócił się, a wtedy ukochana zabrana została na wieki. Nie widząc nadziei na szczęście, Orfeusz zginął. (Pięknie mit ten opisuje Zbigniew Herbert w wierszu Orfeusz i Eurydyka, pokazując, że zwątpienie mężczyzny miało charakter rozumowy, a nie uczuciowy.)

Wzór miłości małżeńskiej odnaleźć można w Odysei Homera. Penelopa czekała na Odyseusza przez dwadzieścia lat, podczas których od walczył pod Troją i przez dziesięć lat wracał do Itaki. Oboje ufają sobie, wierzą, że spotkają się jeszcze.

Renesansowy poeta Francesco Petrarca przedstawia w Sonetach do

Laury miłość idealną. Kobieta, którą kocha podmiot liryczny jest niezwykle piękna, ma w sobie cechy boskości, jej oczy potrafią spętać mężczyznę. Najprawdopodobniej jednak autor sonetów nie był kochankiem Laury, nawet jej nie poznał. Od tej pory Laura stanie się adresatką wielu wierszy miłosnych (choćby Juliusza Słowackiego).

Odwołujący się do ideałów miłości średniowiecznej romans Tristan i Izolda jest historią dwojga zakochanych, których nic nie może rozdzielić. Choć można przypuszczać, że to eliksir jest przyczyną tak silnego uczucia, to jednak zachwyca wytrwałość, wierność, wiara w siebie tych obojga. Uciekają przed ludźmi im nieprzychylnymi i wiedząc, że ich uczucie jest bezprawne, do końca zachowują czystość. Związek ich przetrwał nawet po śmierci, czego dowodem jest roślina, której pędy splatają się, rosnąca na ich grobie.

Równie silnie walczą o siebie Romeo i Julia, tytułowi bohaterowie dramatu Williama Szekspira. Pochodzą oni z dwóch rodów żyjących w niezgodzie, dlatego rodzice nie pozwalają im na spotkania. Muszą ukrywać swoje uczucie. Kiedy Julia dowiaduje się, że ma wyjść za mąż za kogoś innego, stosuje podstęp. Wypija napój, który spowodować ma utratę świadomości, by wszyscy myśleli, że umarła. A kiedy się obudzi, będzie mogła żyć szczęśliwie z Romeem. On jednak nie dowiedział się o planie i zrozpaczony, widząc ukochaną martwą, sam popełnia samobójstwo. Po chwili dziewczyna się budzi i z rozpaczony także się zabija. Oboje tak bardzo się kochali, że nie mogli bez siebie żyć. Uczucie było silniejsze niż przestrzeganie reguł i stosowanie się do zasad rodziców.

W epoce baroku miłość dworska była tylko grą. Krótkie, lecz intensywne uczucia zapełniały pustkę, której tak bano się w XVII wieku (motyw horror vacui). Mistrzem barokowego komplementu w Polsce był Jan Andrzej Morsztyn. On, jak nikt inny, potrafił opisać wdzięki kobiece, by stwierdzić, że uroda znika, gdy tylko zakochani pokłóćą się. W sonecie Cuda miłości pokazuje, jak wielką moc ma miłość. Jest ona siłą niszczącą,

od której nie można się uwolnić. Niezwykle w tej epoce są również Emblema Zbigniewa Morsztyna. Autor połączył w nich miłość i religię. Emblematy są komentarzami do konkretnego obrazu, zawierają także inskrypcję będącą informacją o treści obrazu. Wykorzystany jest tu motyw uczucia między Oblubieńcem a Oblubienicą.

Najsilniejszą była miłość romantyczna. Ona potrafiła zawładnąć duszą, przez nią całe dotychczasowe życie traciło sens, istniała nawet po śmierci. Istnieją dwa typy zachowań wobec tego uczucia stworzone przez pisarzy XIX wieku: bajronizm i werteryzm. Pierwsza z nich ma swój początek w Giaurze Byrona. Główny bohater po stracie ukochanej postanawia pomścić jej śmierć, jest porywczy i zdeterminowany, nic nie może powstrzymać go przed zemstą. Inną postawę reprezentuje Werter (Cierpienia młodego Wertera Johanna Wolfganga Goethego), który miłość przeżywa biernie. Nie walczy o ukochaną, zatapia się w smutku i cierpieniu, co doprowadza go do samobójstwa. Takim bohaterem werterycznym jest w literaturze polskiej Gustaw z Dziadów cz. IV Adama Mickiewicza. On także postrzelił się, kiedy zrozumiał, że zakochał się nieszczęśliwie. Ucieka od ludzi, staje się samotnikiem, by w spokoju przeżywać cierpienie. Takiej miłości nie może zakończyć ślub, jej siłą jest ciągłe wspomnianie krótkich chwil szczęścia z ukochaną. Do średniowiecznego ideału miłości powrócił Mickiewicz w powieści poetyckiej Konrad Wallenrod, gdzie żona zamyka się w wieży, gdy jej mąż walczy w imię ojczyzny. Ich uczucie jest tak silne, że gdy umiera Konrad, umiera też Aldona, wydając ostatni krzyk.

Jeden z najdoskonalszych opisów miłości szczęśliwej zawarty jest w Lalce Bolesława Prusa. Stanisław Wokulski nigdy nie kochał prawdziwie żadnej kobiety, jest małżeństwo było transakcją handlową, dlatego kiedy ujrzał piękną Izabelę Łęcką pokochał ją od pierwszego wejrzenia. Pochodzi oni jednak z różnych grup społecznych: ona była arystokratką, on handlowcem. Jej wydawało się, że ma na skinienie palca

wszystkich mężczyzn, przekonana o swojej urodzie odrzucała wielu adoratorów. Widząc, jak bardzo kocha ją Wokulski, że cały jego majątek jest zbierany dla niej, wykorzystywała go w okrutny sposób. Zgodziła się na ślub, śmiejąc się z głupiego „pana z czerwonymi rękoma”. Całą pewność siebie Izabela straciła, kiedy Wokulski zrozumiał wszystko. Teraz to ona, straciwszy wszystkich adoratorów, starała się pogodzić z nim. Nic jednak nie pomogło. Stach wyjechał z Warszawy, a Izabela po stracie ojca wstąpiła do zakonu.

W drugiej połowie XIX wieku miłość idealna musiała wiązać się z postawą patriotyczną. Najlepiej widać to na przykładzie Nad Niemnem Elizy Orzeszkowej. To dzięki miłości Jana i Cecylii, ich ciężkiej pracy i uwielbienia ojczystej ziemi, zaczęło rozwijać się nad Niemnem życie. Oni pierwsi postawili tam dom i nieważne były dla nich różnice społeczne dzielące ich. Podobnie silnie kochają się Jan Bohatyrowicz i Justyna Orzelska. Ich rodziny są ze sobą skłócone, lecz to nie przeszkadza ich uczuciu. To ludzie dobrzy, uczciwi, pamiętający o poległych w powstaniu listopadowym. Miłość między nimi doprowadza w końcu do zgody między Korczyńskimi a Bohatyrowiczami.

Maria Dąbrowska w powieści Noce i dnie ukazała miłość opartą na wzajemnym szacunku i przywiązaniu. Bogumił kochał Barbarę całym sercem, stara się, by żyło jej się jak najlepiej, pozwala nawet na wyjazd żony razem z dziećmi do miasta, by mogła dopilnować ich nauki. Ona przeżyła w młodości niespełnioną miłość do hrabiego Tolibowskiego i wciąż żyje jej wspomnieniem. Bogumiła traktuje jak konieczność, nie chce żyć na wsi, tęskni za bogatym życiem towarzyskim w mieście. Marzy się jej miłość pełna silnych emocji, czego nie potrafi dać jej Bogumił. Dopiero kiedy mąż umiera, Barbara zdaje sobie sprawę z tego, jak bardzo go kochała, jak bardzo związana była z nim. Zaczyna doceniać jest zalety, które wcześniej tak trudno było dostrzec.

Moc leczenia duszy ma miłość Soni i Raskolnikowa, bohaterów

Zbrodni i kary Fiodora Dostojewskiego. Sonia jest kobietą aniołem. Mimo że zarabia, sprzedając ciało, jej dusza jest czysta. Czyta Biblię i zachowuje się zgodnie z zasadami religii. Jej znajomość z Rodionem, pozwala mu zrozumieć swój błąd. To ona nakłania go, by przyznał się do popełnionego morderstwa i razem z nim jedzie na Syberię. Odwiedza go każdego dnia, wspiera go i daje siłę na kolejne dni odbywania kary.

Ludzie bezdomni Stefana Żeromskiego to powieść o tragicznym wyborze między miłością a misją społeczną. Tomasz Judym wyrzeka się szczęśliwego życia z ukochaną Joasią Podborską, mimo że ta proponuje pomoc w opiece nad biednymi. On jednak twierdzi, że ma wobec nich dług, który spłacić może tylko samotnie. Musi cały poświęcić się pracy na rzecz najbiedniejszych, ponieważ sam pochodzi z motłochu.

Miłość niejednokrotnie łączy się z cierpieniem. Doznała tego Elżbieta, bohaterka Granicy Zofii Nałkowskiej. Jej mąż, Zenon Ziembiewicz, zdradził ją z Justyną. Ona jednak potrafiła mu to wybaczyć, postanowiła nawet pomóc kochance męża. Bała się bliskiego kontaktu, dlatego unikała dotyku Zenona. To ona rozwiązywała jego problemy, była dobra i uczynna. Po śmierci męża wyjechała, zostawiając synka pod opieką teściowej.

Tezy/hipotezy maturalne:

nie można mówić w prezentacji o wszystkich aspektach miłości, należy wybrać jeden z jej rodzajów, np. Taką, która daje szczęście zakochanym lub prowadzi do cierpienia a nawet samobójstwa;

można też porównać miłość z dwóch epok literackich, np. Miłość średniowieczna i romantyczna były do siebie bardzo podobne (romantycy wykorzystywali przecież wzór danej miłości, chcieli uczucia czystego, niewinnego).

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę

[pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.